

Algemene Rekenkamer Aruba

Wilhelminastraat 6
Oranjestad
Tel. 25448 - 27828

Bevindingen van de Algemene Rekenkamer Aruba met betrekking tot de controle op de uitgaven tot en met 1985 voor het Meerjarenplan Nederlandse Antillen, projekten Aruba.

Oranjestad, 20 april 1989.

Inhoud.

A. Algemeen.

1. Inhoud verslag.

Dit verslag heeft betrekking op de uitgaven t/m 1985. In tegenstelling tot hetgeen is vermeld in verslag no. 61 van de Algemene Rekenkamer Nederlandse Antillen dd. 12 juli 1985 worden in dit verslag ook opgenomen de in de jaren t/m 1985 gedane uitgaven op het project Containerfaciliteiten.
Dit gebeurt in verband met de tijd, die verlopen is sedert het vorige verslag, waardoor mede gelet op de actualiteit van het onderhavige project, de noodzaak tot aparte verslaglegging, niet meer aanwezig is.
Verder wordt opgemerkt dat de verslagperiode betrekking heeft op het voormalige eilandgebied Aruba, waarvan de projecten door de Algemene Rekenkamer Nederlandse Antillen (A.R.N.A.) gecontroleerd hadden moeten worden.
Per 1-1-1986 heeft Aruba een aparte status binnen het Koninkrijk der Nederland verkregen. In 1987 is de Algemene Rekenkamer Aruba (A.R.A.) gevormd. Het laatst verschenen verslag van de A.R.N.A. dateert van 12 juli 1985 en heeft betrekking op de uitgaven t/m 1982 (excl. het project Containerhaven, waarover verslag is uitgebracht t/m 1980).
Uitgangspunten van dit verslag zijn geweest de rapporten betreffende de projektencontrole over de jaren 1983, 1984 en 1985 van het accountantskantoor Moret & Limperg, resp. dd. 21-8-1984, no. 8435; 24-6-1985, no. 8791 en 4-12-1986, no. 9362 alsmede het door de Kamer in februari/maart 1989 zelf verrichte onderzoek.
Om pragmatische redenen zijn in dit verslag de jaren 1983 t/m 1985 in een rapport samengevat.

2. Administratiebureau Ontwikkelingsprojecten.

Dit bureau is ingevolge de Beheersverordening Administratiebureau Ontwikkelingsprojecten (A.B. no. 28 dd. 28-9-1961) belast met het administreren van de uitgaven op ontwikkelingsprojecten. Bij Landsverordening van 6 februari 1987 werden de Landsverordening afsplitsing begroting A.B.O. en de Beheersverordening Administratiebureau Ontwikkelingsprojecten met terugwerkende kracht tot 1 januari 1986 ingetrokken. Per die datum is het bureau als eenheid ingebracht bij de Direktie Financien van het land Aruba en zal onder verantwoordelijkheid van de direkteur van deze direktie opereren.

3. Verslagen verantwoordingen.
De basis voor de door de Staat der Nederlanden te verlenen financiele medewerking van het Meerjarenplan is vastgelegd in het Landsbesluit no. 156 van 1981.
Door de Kamer is geconstateerd dat op een aantal punten niet is voldaan aan de bepalingen zoals vastgelegd in dit Landsbesluit.
Volgens art. 3 lid 5 diende tenminste driemaandelijks door de interne c.q. externe deskundigen verslag te worden uitgebracht aan de Regering van de Nederlandse Antillen.
Het laatst opgemaakte verslag van de interne deskundige dateert van mei 1984.
Als basis voor de beoordeling van de uitvoering en de omvang van het technisch toezicht heeft dit verslag inhoudelijk voor de Kamer weinig waarde gehad. Als zodanig heeft de Kamer de op betaalde factûre e.d. voorkomende akkoordverklaring door de interne deskundige als leidraad moeten nemen.
Eveneens volgens genoemd art. 3 lid 5 dient bij gereedkomen van een projekt een proces-verbaal te worden opgemaakt dat wordt ondertekend door vertegenwoordigers van de opdrachtverlenende, uitvoerende en controlerende instanties.
Naar door de Kamer is geconstateerd is aan deze voorwaarde van mede ondertekening niet volledig voldaan. Ook werden niet - zoals voorgeschreven - gewaarmerkte afschriften aan de Nederlandse Regering toegezonden.

Ingevolge art. 5 lid 1 dient de financiele verantwoording aan de Regering van Nederland plaats te vinden aan de hand van kwartaal- en jaarverantwoordingen.
Door de Kamer is geconstateerd dat gedurende de jaren 1983 t/m 1985 geen kwartaalverantwoordingen hebben plaatsgevonden, terwijl de jaarverantwoordingen veel later dan de voorgeschreven termijn van 4 maanden na afloop van het desbetreffende jaar werden opgemaakt.
Zo dateert de jaarverantwoording 1983 van 24 augustus 1987, de jaarverantwoording 1984 eveneens van 24 augustus 1987. De jaarverantwoording 1985 is ten tijde van het opmaken van dit verslag al wel sinds februari 1988 in concept gereed, maar nog niet in definitieve vorm verschenen.
De Kamer dringt aan op spoedige actualising van de "Beheers- en Bestuursregelen", nu Aruba met ingang van 1 januari 1986 een aparte status binnen het Koninkrijk der Nederlanden heeft

verkregen en op naleving van de in de "Beheers- en Bestuursregelen" gestelde en te stellen termijnen.

B. Totaal overzicht uitgaven t/m 1985.

Op het als bijlage bij dit verslag gevoegde totaaloverzicht van de uitgaven t/m 1985 van het Meerjarenplan is een totaal bedrag van fl. 317.150.624,- vermeld. In het rapport van het accountantskantoor Moret & Limperg van 4 december 1986 betreffende de projektencontrole 1985 wordt een totaalbedrag van fl. 72.367.501,- vermeld. Door voorgenoemd accountantskantoor worden niet meer vermeld de in de jaren 1982 t/m 1985 overgedragen projekten (excl. projekt centrale rioolafvoer Noord), hetgeen een bedrag van fl. 222.376.799,- beloopt.

Bovendien is door het accountantskantoor niet meer opgenomen het projekt Waterfabriek ad fl. 22.406.324, hoewel dit projekt nog niet voldoet aan de gestelde voorwaarden om door Nederland gefinancierd te worden.

De volgende opstelling kan dan worden gemaakt:

Totaal uitgaven per 31-12-1985 volgens Moret & Limperg		fl. 72.367.501,--
Bij: overgedragen projekten 1983 t/m 1985	fl. 222.376.799,-	
Bij: projekt Waterfabriek	" 22.406.324,-	" 244.783.123,--
Totaal uitgaven per 31-12-1985 volgens het onderhavige verslag.		fl. 317.150.624,--

C. Afgesloten en overgedragen projekten in de jaren 1983 t/m 1985.

Onder verwijzing naar de bijlage bij dit verslag, merkt de Kamer ten aanzien van de in de jaren 1983 t/m 1985 afgesloten en overgedragen projekten het volgende op:

C-1. Diverse projekten, eerste fase, tweede fase, derde fase, interimfase 1977 en interimfase 1978.

Van deze fasen werden projekten, waarvan het uitgegeven bedrag per ultimo 1982 in totaliteit fl. 139.494.473,- bedroeg, in 1983 overgedragen aan de diverse diensten en de afdeling financien van het eilandgebied Aruba.

Op deze projekten werden in de verslagperiode geen uitgaven meer gedaan. Van het genoemde bedrag is fl. 126.874.031,- goedgekeurd en fl. 12.620.442,- afgekeurd door de Antilliaanse Rekenkamer.

C-2. Ziekenhuis, eerste en tweede fase.
In 1983 werd een bedrag ad fl. 4.925,- aan bijkomende werken uitgegeven.
Aangezien de goedgekeurde financiering ultimo 1982 reeds ruimschoots werd overschreden komt dit bedrag niet voor goedkeuring in aanmerking. In 1983 werd het projekt overgedragen.
Van de totaal uitgaven ad fl. 19.674.514,- is fl. 13.761.971,- goedgekeurd en fl. 5.912.543,- afgekeurd.
De specificatie van het afgekeurd bedrag is als volgt:

fl.	310.093,-	D.O.W. declaraties (van financiering uitgesloten)
"	1.260.747,-	bouwrente (van financiering uitgesloten)
"	4.341.703,-	overschrijding van de bouwkosten
fl.	5.912.543,-	

C-3. Verhoging bedrijfszekerheid Electriciteitscentrale, derde fas
Per ultimo 1982 had de Antilliaanse Rekenkamer haar oordeel opgeschort over uitgaven tot een bedrag van fl. 73.693,- vanwege het feit dat deze uitgaven nog niet door de interne deskundige waren beoordeeld.
Deze uitgaven werden nadien gedeeltelijk door de interne deskundig akkoord verklaard. De overige uitgaven worden thans door de Arubaanse Kamer afgekeurd wegens overschrijding van het krediet.
In 1983 werd het projekt overgedragen.
Van de totaal uitgaven ad fl. 8.855.935,- is fl. 8.355.498,- goedgekeurd en fl. 500.437,- afgekeurd door de Rekenkamers.
De specificatie van het afgekeurde bedrag is als volgt:

fl.	58.597,-	W.E.B werkzaamheden
"	353.573,-	bouwrente
"	5.495,-	intrest wegens te late betaling
"	97,-	rente en bankkosten
"	13.270,-	extra kosten voor niet tijdig vrijgegeven ketel
"	69.405,-	overschrijding van het goedgekeurde bedrag
fl.	500.437,-	

C-4. Verbetering watervoorziening Oranjestad, interimfase 1978.
Per ultimo 1982 had de Antilliaanse Kamer haar oordeel opgeschort over uitgaven tot een bedrag van fl. 144.655,- vanwege het feit dat deze uitgaven waren gedaan voor uitbreiding van de watertransportleiding vanaf Punta Bravo. Voor deze uitbreiding was nog geen toestemming verkregen.
Aangezien deze toestemming niet werd verleend, worden deze uitgaven thans definitief afgekeurd.

In 1983 werd het projekt overgedragen.
Van de totaal uitgaven ad fl. 2.247.254,- is fl. 2.043.909,- goedgekeurd en fl. 203.345,- afgekeurd door de Kamer.
De specificatie van het afgekeurde bedrag is als volgt:

fl. 58.690,-	bouwrente
" 144.655,-	uitbreiding transportleiding vanaf Punto Bravo
fl. 203.345,-	

C-5. Verbetering watervoorziening Savaneta, interimfase 1978.
In 1983 en 1984 werden uitgaven tot een bedrag van fl. 127.449,- op dit projekt gedaan.
In 1985 werd het projekt overgedragen.
Van de totaal uitgaven ad fl. 2.093.817,- kon fl. 2.039.196,- worden goedgekeurd en fl. 54.621,- worden afgekeurd.
De specificatie van het afgekeurde bedrag is als volgt:

fl. 4.704,-	D.O.W. declaraties
" 49.837,-	bouwrente
" 80,-	advertentiekosten
fl. 54.621,-	

C-6. 500 zelfbouwwoningen.
Per ultimo 1982 was een bedrag van fl. 3.793.900,- van het verstrekte voorschotbedrag nog niet besteed, en het oordeel daarover derhalve opgeschort. In de verslagperiode hebben alle bestedingen plaatsgevonden. Het projekt is in 1983 overgedragen.
De totale uitgaven ad fl. 13.500.000,- zijn door de Kamers goedgekeurd.

C-7. Telefoonprojekt, interimfase 1979.
Dit projekt, waarvan het uitgegeven bedrag per ultimo 1982 fl. 13.671.692,- bedroeg, werd in 1984 overgedragen.
In de verslagperiode werden geen uitgaven meer gedaan.
Het totale bedrag ad fl. 13.671.692,- is door de Kamers goedgekeurd.

C-8. Bedrijfsgebouw Vrije Zone, interimfase 1979.
Bij brief van 5 juni 1979 is de financiering van dit projekt goedgekeurd tot een bedrag van fl. 890.500,- onder voorwaarde dat wordt ingestemd met de oprichting van een privaatrechtelijk lichaam voor het beheer van de Vrije Zone.

Ten tijde van het schrijven van dit verslag is nog niet aan deze voorwaarde voldaan.
Bij brief van 11 november 1987 schreef de vertegenwoordiger van Nederland voor Ontwikkelingshulp aan Aruba o.a.:
"In 1979 werd als voorwaarde bij de Nederlandse goedkeuring voor financiering van het derde bedrijfsgebouw gesteld, dat de Vrije Zone met opstallen zou moeten worden beheerd door een privaatrechtelijk lichaam. Tot nu toe is de exploitatie en het beheer nog steeds in handen van een publiekrechtelijk lichaam. Tijdens het bestedingsoverleg van 10 augustus jl. bevestigde uw Regering voornemens te zijn deze omzetting op korte termijn te realiseren. Ik verzoek u ons op de hoogte te houden van de ontwikkelingen met betrekking tot de omzetting van de beheersmaatschappij."
Het projekt is in 1985 overgedragen. Aangezien niet is voldaan aan de voorwaarde van de oprichting van een privaatrechtelijk lichaam en mede gelet op het tijdsverloop sinds de goedkeuring van het projekt keurt de Kamer de totale uitgaven die zijn gedaan voor dit projekt af.
Van deze afkeuring kan nog de volgende specificatie worden gegeven:

fl. 54.412,-	D.O.W. declaraties
" 7.589,-	bouwrente
" 388,-	advertenties
" 696.421,-	bouwkosten
fl. 758.810,-	

C-9. Promenade San Nicolas, interimfase 1980.
De totale uitgaven op dit projekt hebben fl. 1.318.729,- bedragen. Het projekt is in 1984 overgedragen. Van de totale uitgaven is fl. 1.180.000,- goedgekeurd en fl. 138.729,- afgekeurd.
De specificatie van het afgekeurde bedrag is als volgt:

fl. 20.396,-	D.O.W. declaraties
" 4.498,-	bouwrente
" 113.835,-	overschrijding van het krediet, waarin mede is begrepen de oordeelsonthouding ad fl. 1.900,-, welke in het laatste verslag van de Antilliaanse Rekenkamer voorkwam.
fl. 138.729,-	

C-10. Kantoorgebouw F.C.C.A., interimfase 1980.
Per ultimo 1982 had de Antilliaanse Kamer haar oordeel opgeschort over uitgaven tot een bedrag van fl. 236.980,-.

Het oordeel was opgeschort omdat de originele fakturen ontbraken (fl. 1.753,-), omdat voor de inrichting van het gebouw geen toestemming verkregen was om af te wijken van het voorschrift van openbare aanbesteding (fl. 175.436,-) en omdat op deelkredieten overschrijdingen waren geconstateerd tot een bedrag van fl. 59.791,-.
Bij het over de verslagperiode gehouden onderzoek kon de toestemming voor de afwijking van het voorschrift van openbare aanbesteding i.v.m. de uitgaven voor de inrichting ad fl. 311.875,- niet worden getoond. Deze uitgaven worden thans door de Kamer dan ook afgekeurd.
De overschrijdingen op deelkredieten worden gecompenseerd door onderschrijdingen op andere deelkredieten.
Met betrekking tot de per ultimo 1982 afgekeurde bedragen ad fl. 1.900,- (waarborgsom Elmar) en fl. 14.541,- (niet met de hoofdaannemer verrekende rechtstreekse betalingen aan onderaannemers) blijft de Kamer op het standpunt staan dat deze uitgaven niet goedgekeurd kunnen worden, hoewel zij inmiddels wel gefinancierd zijn.
Van de totaaluitgaven ad fl. 1.505.264,- is fl. 1.165.684,- goedgekeurd en fl. 339.580,- afgekeurd door de Kamer.
De specificatie van het afgekeurde bedrag is als volgt:

fl.	10.077,-	bouwrente
"	1.187,-	verplaatsen hemelwaterafvoer
"	1.900,-	waarborgsom Elmar
"	14.541,-	niet verrekende bedragen
"	311.875,-	inrichting, kantoormachines, vervoermiddelen, niet openbaar aanbesteed
fl.	339.580,-	

C-11. Zelfbouwprojekt 2e fase, overgangsfase 1981/1983.
Voor het vervolg van het zelfbouwprojekt werd een bedrag van fl. 18.000.000,- beschikbaar gesteld. Dit bedrag is in de verslagperiode geheel besteed.
Het projekt is in 1985 overgedragen. De totale uitgaven ad fl. 18.000.000,- zijn door de Kamer goedgekeurd.

C-12. Centrale rioolafvoer te Noord, overgangsfase 1981/1983.
De totale uitgaven op dit projekt hebben fl. 632.074,- bedragen.
Het projekt is in 1985 overgedragen. Van de totale uitgaven is fl. 569.250,- goedgekeurd en fl. 62.824,- afgekeurd door de Kamers.

De specificatie van het afgekeurde bedrag is als volgt:

fl. 24.970,- D.O.W. declaratie
" 4.664,- bouwrente
" 320,- advertentiekosten
" 32.870,- overschrijding
fl. 62.824,-

C-13. Revalidatiecentrum Ziekenhuis, overgangsfase 1981/1983.

De totale uitgaven op dit projekt hebben fl. 1.256.311,- bedragen. Het projekt is in 1985 overgedragen. Van de totale uitgaven is fl. 1.031.516,- goedgekeurd en fl. 224.795,- afgekeurd.
De specificatie van het afgekeurde bedrag is als volgt:

fl. 49.418,- D.O.W. declaraties
" 11.541,- bouwrente
" 860,- bouwrente
" 24.731,- niet openbaar aanbesteede voorrijstrook
" 1.810,- reiskosten Nederland van architectenbureau
" 136.435,- overschrijding
fl. 224.795,-

C-14. Recapitulatie overgedragen projekten.

Jaar	Projekt		Bedrag	
1983	C.1	Diverse projekten	fl. 139.494.473,-	
	C.2	Ziekenhuis	" 19.674.514,-	
	C.3	Verhoging bedrijfszekerheid centrale	" 8.855.935,-	
	C.4	Verbetering watervoorziening Oranjestad	" 2.247.254,-	
	C.6	500 zelfbouwwoningen	" 13.500.000,-	
				fl. 183.772.176
1984	C.7	Telefoonprojekt	fl. 13.671.692,-	
	C.9	Promenade San Nic.	" 1.318.729,-	
	C.10	Kantoorgebouw FCCA	" 1.505.264,-	
				fl. 16.495.685
1985	C.5	Verbetering watervoorziening Savanta	" 2.093.817,-	
	C.8	Bedrijfsgebouw Vrije Zone	" 758.810,-	
	C.11	Zelfbouwprojekt 2e fase	" 18.000.000,-	
	C.12	Centr. rioolafvoer Noord	" 632.074,-	
	C.13	Revalidatiecentr. Z.	" 1.256.311,-	
				fl. 22.741.012
		Totaal		fl. 223.008.873

D. Nog niet afgesloten projekten per 31-12-1985.

Onder verwijzing naar de bijlage bij dit verslag merkt de Kamer het volgende op ten aanzien van de in de jaren 1983 t/m 1985 gedane uitgaven op de per 31-12-1985 nog niet afgesloten projekten.

D-1. Waterfabriek Aquanova.

Dit projekt is door de Minister voor Nederlands Antilliaanse Zaken goedgekeurd voor de volgende bedragen:

brief 26-7-1976	Hfl. 15.500.000,-
brief 12-5-1977	" 2.750.000,-
telex 23-8-1982	" 2.000.000,-
	Hfl. 20.250.000,-

De tegenwaarde van dit bedrag bedroeg uiteindelijk NAf. 16.271.479, welk bedrag door Nederland werd verstrekt in de vorm van een schenking van NAf. 6.953.557,- en in de vorm van leningen tot een bedrag van NAf. 9.317.922,-.

Uit dit bedrag werden de volgende uitgaven gefinancierd:

Unit 1	Betaald aan Aquanova	fl. 5.099.655,-
Unit 2		" 5.141.327,-
Unit 3		" 1.585.350,-
Unit 4		" 31.650,-
Storting bij Trustee		" 4.413.497,-
		fl. 16.271.479,-

Door het eilandgebied Aruba werden daarnaast de volgende kosten betaald:

Storting bij Trustee	fl. 2.119.869,-
Betaling eigen inbreng	" 3.421.266,-
Bouwrente	" 572.861,-
Passagekosten Nederland	" 6.233,-
Accountantskosten	" 14.616,-
	fl. 6.134.845,-

De totale kosten van dit projekt bedroegen ultimo 1985 fl. 16.271.479,- + fl. 6.134.845,- = fl. 22.406.324,-.

Van deze uitgaven worden door de Kamer afgekeurd:

fl. 572.861,-	bouwrente
" 6.233,-	passagekosten Nederland
" 14.616,-	accountantskosten
fl. 593.710,-	

Deze uitgaven worden niet door Nederland gefinancierd. Met betrekking tot de overige uitgaven ad Af. 21.812.614,- schort de Kamer haar oordeel op.
Voor een uitvoerige toelichting op deze opschorting wordt verwezen naar het verslag van de A.R.N.A. no. 58 dd. 14-12-1982 betreffende de controle op de Meerjarenplan uitgaven t/m 1980.
De redenen van deze opschorting kunnen als volgt worden samengevat:

1. De opdracht aan Aquanova is onderhands verleend.
2. Het toezicht op de uitvoering is niet door een onafhankelijk deskundige geschied.
3. Geen annulering van het contract vond plaats ondanks het feit dat de proefplant niet goed heeft gewerkt.
4. De Units nos. 1 en 2 voldoen niet aan de contractuele produktie-eisen. Over de te nemen garantietests is een nadere overeenkomst gesloten.
5. Ondanks betaling van een voorschot op de levering van Unit no. 3 zou het Eilandgebied niet tot bestelling overgaan zolang Units nos. 1 en 2 niet aan de contractuele eisen voldeden.
6. Er zijn geen gegevens voorhanden die formele en materiele controle mogelijk maken van de gedane betalingen aan de "Trustee Aquaruba".

Naar de Rekenkamer heeft vernomen, is door Nederland op ambtelijk niveau contact opgenomen met de controlerend accountant en met de Directeur van de Centrale Accountantsdienst Aruba, teneinde na te gaan, of en zo ja op welke wijze, de oordeels onthouding kan worden vervangen door een definitieve goed-, dan wel afkeuring. Zolang deze aangelegenheid niet is afgehandeld, blijft de Rekenkamer bij de oorspronkelijke oordeelsonthouding.

D-2. Renovatie The Village.

Dit projekt is door de Minister van Nederlands Antilliaanse Zaken goedgekeurd voor de volgende bedragen:

brief	16-2-1978	fl. 1.238.000,-	(grondaankopen)
brief	1-3-1983	" 22.165.100,-	(renovatie)
		fl. 23.403.100,-	

Tot en met 31-12-1985 bedroegen de uitgaven op dit projekt fl. 8.377.975,- welke uitgaven als volgt gespecificeerd kunnen worden:

Omschrijving		Raming		Uitgaven
Aankoop grond	fl.	1.395.000,-	fl.	820.675,-
Aankoop sloopopstallen	"	919.000,-	"	260.577,-
Slopen sloopopstallen	"	526.000,-	"	56.680,-
Aanleg infrastructuur	"	5.323.800,-	"	930.220,-
Vervangende nieuwbouw	"	9.233.022,-	"	4.838.626,-
Renovatie van woningen	"	4.216.278,-	"	2.397,-
Tijdelijke huisvesting	"	940.000,-		--
Wijkvoorzieningen	"	500.000,-		--
Projektbureau	"	350.000,-	"	1.274.417,-
D.O.W. kosten		--	"	59.232,-
Voorbereidingskosten		--	"	24.817,-
Bouwrente		--	"	110.334,-
	fl.	23.403.100,-	fl.	8.377.975,-

In het projektdossier is uitgegaan van een uitvoeringsdatum van 3 jaren. Op 1 april 1981 is het projektbureau ingesteld. De termijn van 3 jaren wordt dus ruimschoots overschreden.
Bij brieven van 19 november 1987 en 22 april 1988 werd een bestemmingswijziging van het projekt goedgekeurd, mede vanwege de trage voortgang van het projekt. In de volgende verslagen zal de Kamer hierop terugkomen. De voornaamste oorzaak van de trage uitvoering van het projekt ligt in de moeilijkheden die worden ondervonden bij het verwerven van de gronden. Per 31-12-1985 was 90.000 m² van de in totaal te verwerven 135.000 m² grond aangekocht. Oorzaken van de stagnatie zijn de vele onverdeelde boedels, het niet bekend zijn van de eigenaren van het onroerend goed en in enkele gevallen de onwil om te verkopen.
Door deze stagnatie zijn met name de kosten van het projektbureau veel hoger dan werd geraamd. Ook zijn onder dit onderdeel uitgaven verantwoord die op andere onderdelen betrekking hebben.
Verder bleek uit controle dat kosten zijn doorberekend die niet ten laste van het projektbureau moeten komen en zijn kosten twee maal berekend door F.C.C.A.
In 1986 is een correctie toegepast op de kosten van het projektbureau. Per 31-12-1985 heeft de Kamer haar oordeel over deze uitgaven ad fl. 1.274.417,- dan ook opgeschort.
Vanwege het ontbreken van de beoordeling door de interne deskundige heeft de Kamer voorts haar oordeel opgeschort over de volgende uitgaven:

- meerwerk 14 wisselwoningen fl. 4.004,-
- D.O.W. declaraties inzake infrastruktuur Village fl. 229.346,-

Door F.C.C.A. werden declaraties ingediend voor de levering van materialen voor de bouw van 14 wisselwoningen. Volgens de direktie-begroting werden deze materiaalleveringen begroot op fl. 183.626,-. Per 31-12-1985 bedroegen de uitgaven hierop reeds fl. 240.754,-. Van de 14 woningen konden 2 woningen niet worden voltooid wegens het niet naleven van de bouwvoorschriften. Het bouwen van deze woningen naast een school leverde van de zijde van Onderwijszaken dermate zwaarwegende bezwaren op dat besloten werd tot sloop van de reeds gedeeltelijk gerealiseerde woningen.
In bovengenoemd bedrag wegens materiaalleveringen is fl. 15.437,- begrepen t.b.v. de bouw van deze 2 woningen. Aangezien deze kosten niet ten laste van het projekt kunnen komen worden zij door de Kamer afgekeurd.
De Kamer schort haar oordeel over het resterende bedrag van de materiaalleveringen ad fl. 225.317,- op om de volgende redenen:

1. de grote overschrijding ad fl. 41.691,- (22,7%), waarbij wordt aangetekend dat geen nacalculaties voorhanden zijn, waaruit de oorzaak van de overschrijding kan worden afgeleid.
2. het niet aanwezig zijn van goedkeuring van de Nederlandse Regering waaruit blijkt dat voor deze materiaalleveringen mag worden afgeweken van de regel van openbare aanbesteding.

Ten behoeve van 5 woningen in de "try out" fase, inclusief handling was een direktiebegroting opgesteld voor materiaalleveringen ad fl. 60.780,-. De openbare inschrijving voor dit onderdeel kon volgens twee methoden gebeuren: met en zonder materiaal.
Bij vergelijking van de inschrijvingen is met genoemd bedrag van fl. 60.780,- gerekend. De laagste inschrijver rekende voor materiaallevering fl. 62.800,-. Desondanks werd de materiaalbedrag door F.C.C.A. verzorgd, die per 31-12-1985 reeds fl. 85.590,- declareerde.
Naar de mening van de Kamer kan ten hoogste een bedrag van fl. 60.780,-, als zijnde een vaste prijsafspraak, ten laste van het projekt worden verantwoord.
Het is echter niet geheel duidelijk in hoeverre het faillissement van de aannemer aan wie het werk oorspronkelijk werd gegund, invloed heeft gehad op de hoogte van de kosten van de materiaalleveringen door F.C.C.A.

Nacalculaties waaruit een en ander zou kunnen blijken zijn vooralsnog niet aanwezig. Voorlopig heeft de Kamer haar oordeel over deze uitgaven opgeschort.
Voor de eerder genoemde 2 niet gerealiseerde wisselwoningen werden voorts nog uitgaven gedaan tot een bedrag ad fl. 7.890,- wegens loonkosten. Om de reeds genoemde reden worden deze kosten door de Kamer afgekeurd. Verwezen wordt verder naar het verslag van de A.R.N.A. van 12 juli 1985 betreffende de uitgaven tot en met 1982. Door de Kamer worden voorts afgekeurd de D.O.W. declaraties en de bouwrente, aangezien die kosten niet door Nederland worden gefinancierd, alsmede de kosten van advertenties en voorbereidingskosten, aangezien die kosten niet in de raming zijn opgenomen.

Recapitulatie.

De Kamer schort haar oordeel op t.a.v. de volgende uitgaven:

a. Construction Equipment N.V., meerwerk 14 wisselwoningen	fl.	4.004,-
b. D.O.W. declaraties inzake infrastructuur Village	"	229.346,-
c. F.C.C.A.,kosten projektbureau	"	1.274.417,-
d. F.C.C.A., materiaalleveringen 14 wisselwoningen	"	225.317,-
e. F.C.C.A., materiaalleveringen 5 woningen try out fase	"	85.590,-
	fl.	1.818.674,-

De Kamer heeft de volgende uitgaven afgekeurd:

a. materiaalleveringen 2 gesloopte woningen	fl.	15.437,-
b. loonkosten 2 gesloopte woningen	"	7.890,-
c. D.O.W. declaraties	"	59.232,-
d. bouwrente	"	110.334,-
e. advertenties	"	2.054,-
f. voorbereidingskosten	"	24.817,-
	fl.	219.764,-

De Rekenkamer heeft inmiddels vernomen, dat Nederland in 1987/1988 een geheel nieuwe opzet van het projekt heeft geentameerd. In de volgende verslagen zal hierop uitvoerig worden ingegaan.

D-3. Containerhaven.

Dit projekt is door de Minister van Nederlands Antilliaanse Zaken bij brief van 2 januari 1981 goedgekeurd tot een bedrag van fl. 45.600.000,-.

Tot en met 31-12-1985 bedroegen de uitgaven op dit projekt fl. 44.856.469,-, welke uitgaven als volgt kunnen worden gespecificeerd:

Omschrijving	Oorspronkelijke Raming	Bijstellingen	Bijgestelde Raming	Uitgaven	Restant
1. Kademuur	15.142.000	1.845.183	16.987.183	16.038.952	948.231
2. Verlichting/ verharding	7.073.741	(821.018)	6.252.723	5.392.594	860.129
3a Havenkantoor	1.467.400	612.850	2.080.250	1.947.031	133.219
b Transformatorhuis				158.138	(158.138)
c Inrichting	200.000	390.000	590.000	289.911	300.089
d Werkplaats	1.228.200	160.000	1.388.200	1.274.649	113.551
e Kantine				271.523	(271.523)
4. Containerkraan	8.200.000	(894.527)	7.305.473	7.033.288	272.185
5. Mobiele kraan	1.857.409	(1.187.409)	670.000	859.476	(189.476)
6. Begeleidingskosten	1.100.000	600.000	1.700.000	976.196	723.804
7. Apparaatskosten	200.000	50.000	250.000	753.580	(503.580)
8. Pensioenfonds	7.700.000		7.700.000	7.700.000	-
9. Overige uitgaven	1.431.250	(755.079)	676.171	749.497	(73.326)
10. Bouwrente	-		-	1.411.634	(1.411.634)
	45.600.000	-	45.600.000	44.856.469	743.531

De laatste bijgestelde raming dateert van mei 1984. Overigens is de mogelijkheid aanwezig onderling posten te verschuiven, als dit tijdens de uitvoering van het projekt nodig mocht blijken te zijn en mits dit niet uitdrukkelijk verboden is.
Zo is wel specifiek het bedrag genoemd bij 8 door Nederland ter beschikking gesteld voor het treffen van sociale maatregelen voor het havenpersoneel, i.c. de oprichting van de Stichting Pensioenfonds Havenwerken Aruba.
Ten aanzien van de tot en met 31-12-1985 gedane uitgaven heeft de Kamer de volgende uitgaven afgekeurd:

a. wegens het niet voldoen aan de verplichting van openbare aanbesteding van de volgende werkzaamheden:

A.S.A. N.V.	schilderwerkzaamheden	fl.	14.000,-
Nico Caribbean N.V.	verplaatsing radarmast	"	9.265,-
Polytechnisch Installatie Bureau	masterplan	"	37.859,-
N.S.P.	nautische studie	"	8.914,-
A.T.C.O.	materialen landbolders	"	30.090,-
B.M.A.	schilderwerkzaamheden	"	14.850,-
		fl.	114.978,-

b. wegens het niet goedkeuren door de interne deskundige van de volgende uitgaven:

Arubaans Havenbouw Combinatie, bouw kademuur	fl.	357.000,-
Opruimen obstakels	"	130.000,-
Salariskosten administrateur 1983	"	41.581,-
Diverse reis- en verblijfkosten en personele kosten	"	15.494,-
A.P.A., kosten transformatoren	"	16.036,-
A.P.A., inrichting kantoor	"	6.854,-
T.N.O., onderzoek verloop kademuur	"	6.185,-
Ir. Monzon, direktievoering en dagelijks toezicht havenkantoor	"	11.917,-
Elektrische aansluiting pomphuis	"	5.965,-
	fl.	591.032,-

c. niet voor financiering door Nederland komen in aanmerking:

Advertentiekosten	fl.	4.007,-
Reis- en verblijfkosten	"	4.299,-
D.O.W. declaraties	"	490.693,-
Bouwrente	"	1.411.634,-
Heraansluiting telefoon	"	6.864,-
Waarborgsom Elmar en verleggen laagspanningskabels	"	986,-
Kosten huur appartementen (geen opbrengst onderverhuur)	"	32.000,-
Architectenhonorarium niet uitgevoerd ontwerp havenkantoor	"	4.968,-
	fl.	1.955.451,-

d. ten laste van Aruba Ports Authority behoren te komen:

Telexkosten	fl.	793,-
Elektriciteitsverbruik	"	2.356,-
Opleiding kraanmeester	"	47.550,-
	fl.	50.699,-

e. wegens overschrijding van het specifiek voor het verbreden van de vaargeul goedgekeurde bedrag van fl. 827.000,- wordt afgekeurd een bedrag van fl. 198.816,-

f. wegens overschrijding van het specifiek voor het vervaardigen van een video/dia show goedgekeurde bedrag van fl. 80.000,- wordt afgekeurd een bedrag van fl. 819,-.

Het totaal van de afgekeurde uitgaven bedraagt per 31-12-1985 fl. 2.911.795,-.

D-4. Vrachtgebouw luchthaven.

Dit projekt is bij brief van 17 juni 1978 goedgekeurd tot een bedrag van fl. 3.850.000,-. Tot en met 31-12-1985 bedroegen de uitgaven op dit projekt fl. 4.081.254,-, waarvan onderstaande specificatie kan worden gegeven:

Ontwerp en toezichtkosten:

Airfacts, aanmaak projektdossier	fl.	11.498,-
Thomas P. Quandus, ontwerp airfactsplan	"	98.131,-
Idem , ontwerp plan airconsult	"	148.956,-
Idem , direktie en toezicht	"	57.308,-
Idem , hoogtemetingen	"	5.000,-
	fl.	320.893,-

Uitvoering:

Bouwkosten, incl. meer- en minderwerk	fl.	3.036.380,-
Aanleg toegangsweg en tijdelijke dienstweg, incl. meerwerken	"	589.412,-
Inrichting gebouw	"	28.568,-
D.O.W. declaraties	"	54.784,-
Bouwrente	"	50.513,-
Advertentiekosten	"	704,-
	fl.	3.760.361,-

Op basis van het projektdossier van Airfacts werd de financiering bepaald op het genoemde bedrag van fl. 3.850.000,-. In het voor de bouw aangewezen terrein bleken echter dermate grote hoogteverschillen aanwezig te zijn dat het Airfacts ontwerp niet uitvoerbaar was. Een nieuw ontwerp werd gemaakt door Airconsult Flughafen Frankfurt am Main A.G.

Nadat door de architect inmiddels fl. 98.131,- was ontvangen voor het ontwerpen van het niet te realiseren plan, offreerde dezelfde

architect het nieuwe plan van airconsult te ontwerpen voor een bedrag van fl. 140.637,-, op welk bedrag hij een korting van 11% toezegde. De Minister van Financien ging bij telex van 3 juni 1983 akkoord met het ten laste brengen van de Meerjarenplanfondsen van het nieuwe ontwerp, echter onder verrekening van de reeds betaalde architectkosten ad fl. 98.131,- van het airfactplan.
Op basis van het vorenstaande worden thans door de Kamer de volgende uitgaven afgekeurd:

a. architectkosten airfactsplan	fl.	98.131,-
b. de door de architect gehanteerde korting van 11% werd nimmer verrekend	"	16.671,-
c. kosten bestekken	"	11.475,-
d. D.O.W. declaraties	"	54.784,-
e. advertentiekosten	"	704,-
f. inrichting gebouw, niet in projektdossier opgenomen	"	28.568,-
g. bouwrente	"	50.513,-
	fl.	260.846,-

D-5. <u>Aruba Bus Company</u>.
Dit projekt werd bij brieven van 23 maart 1979 en 28 april 1980 goedgekeurd door de Minister voor Nederlands Antilliaanse Zaken tot een bedrag van fl. 6.400.000,-
Tot en met 31-12-1985 bedroegen de uitgaven op dit projekt fl. 6.993.305,-, waarvan onderstaande specificatie kan worden gegeven:

<u>Omschrijving</u>				
a. aanschaf 14 bussen	fl.	2.373.249,-	fl.	2.459.049,-
b. bouwkundige en civieltechnische infrastructuur	"	2.816.000,-	"	3.672.236,-
c. werktuigen	"	200.000,-	"	174.977,-
d. overname West End Transportation N.V.	"	100.000,-	"	90.900,-
e. honorarium ir. S. van Proosdy	"	40.000,-	"	35.542,-
f. kosten deskundige	"	400.000,-	"	509.229,-
g. stagekosten Arubaanse counterpart	"	-	"	10.090,-
h. bouwrente	"	-	"	41.282,-
	fl.	6.400.000,-	fl.	6.993.305,-

Van deze uitgaven zijn de volgende uitgaven thans door de Kamer afgekeurd:

a. van financiering door Nederland zijn uitgesloten:

D.O.W. declaraties	fl. 132.484,-		
Advertentiekosten	" 1.412,-		
Bouwrente	" 41.282,-		
			fl. 175.178,-

b. niet in het projektdossier opgenomen kosten:

Verblijfkosten	fl. 2.236,-	
Ir. W. Monzon, rapport	" 31.416,-	
"Openbaar vervoer"	" 31.416,-	
Stagekosten	" 10.090,-	
		fl. 43.742,-

c. overschrijding beschikbaar gesteld krediet:

Goedgekeurd bedrag	fl. 6.400.000,-	
Af: niet uitgevoerd Centraal busstation	" 211.000,-	
	fl. 6.189.000,-	
Af: totaal uitgaven, verminderd met de onder a en b afgekeurde bedragen	" 6.774.385,-	
		fl. 585.385,-
		fl. 804.305,-

De uitgaven worden derhalve tot een bedrag van fl. 6.993.305,- - fl. 804.305,- = fl. 6.189.000,- goedgekeurd door de Kamer.

D-6. Psychiatrische Afdeling Algemeen Ziekenhuis.

Dit projekt is bij telex van 1 september 1982 door de Minister van Nederlands Antilliaanse Zaken goedgekeurd tot een bedrag van fl. 3.300.118,-. Tot en met 31-12-1985 bedroegen de uitgaven op dit projekt fl. 4.239.733,-.

Omdat de aannemer niet tijdig over een gedeelte van het terrein, dat in eigendom was van de Stichting Ziekenhuisverpleging Aruba, kon beschikken, werd door de aannemer een schadeclaim wegens stagnatie ingediend. Deze schadeclaim werd tot een bedrag van fl. 117.000,- toegekend. Inmiddels is ook voldaan aan de voorwaarde van Nederland van het onderbrengen van de psychiatrische afdeling in de "Stichting Ziekenverpleging Aruba".

Bij de inschrijving in 1983 bleek dat de laagste inschrijver de in 1981 opgestelde raming met ruim 20% overschreed. Voor deze overschrijding is geen suppletieverzoek bij Nederland ingediend. De overschrijding van de kosten zullen derhalve ten laste komen van het land Aruba. Van de totaal uitgaven per 31-12-1985 worden de volgende uitgaven door de Kamer afgekeurd:

a. D.O.W. declaraties	fl.	437.549,-
b. Advertentiekosten	"	532,-
c. Bouwrente	"	55.024,-
d. schadeclaim B.M.A.	"	117.000,-
e. Overschrijding bouwkosten	"	574.266,-
f. Overschrijding aanleg wegen	"	92.375,-
	fl.	1.276.746,-

D-7. Wachtershuis Hudishibana.
Dit projekt werd bij brief van 12 januari 1983 goedgekeurd door de Minister van Nederlands Antilliaanse Zaken tot een bedrag van fl. 420.920,-. Per 31-12-1985 bedroegen de uitgaven op dit projekt fl. 381.228,-. Van deze uitgaven worden door de Kamer afgekeurd de volgende uitgaven, aangezien deze niet voor financiering door Nederland in aanmerking komen:

a. D.O.W. declaraties	fl.	24.067,-
b. Advertenties	"	96,-
c. Bouwrente	"	2.521,-
d. Interdesign, opstellen projektdossier	"	9.783,-
	fl.	36.467,-

D-8. Renovatie Aruba Palm Beach Hotel.
Dit projekt werd bij brief van 21 december 1984 goedgekeurd door de Minister van Nederlands Antilliaanse Zaken tot een bedrag van fl. 4.000.000,-
Per telex van 7 oktober 1985 werd deze goedkeuring ingetrokken, daar het hotel verkocht werd. Inmiddels was met goedkeuring van de interne deskundige voor het opstellen van het projektdossier fl. 127.534,- uitgegeven. Als voorschot werd een bedrag van fl. 2.000.000,- aan financiering van Nederland ontvangen.
De vertegenwoordiger van Nederland voor Ontwikkelingshulp gaat er bij brief van 19 februari 1987 mee akkoord het restant financieringsbedrag ad fl. 1.872.466,- te gebruiken voor het projekt Infrastruktuur Toeristenzone Aruba (Sasaki).

D-9. Infrastruktuur Toeristenzone Aruba (Sasaki).

Dit projekt, dat gefaseerd zal worden uitgevoerd, werd voor de eerste fasen bij brieven van 27 december 1984 en 6 mei 1985 goedgekeurd door de Minister van Nederlands Antilliaanse Zaken tot een bedrag van fl. 8.000.000,- (2x fl. 4.000.000,-).

De totaal raming van het projekt bedraagt fl. 28.850.000,-. Per 31-12-1985 bedroegen de uitgaven op dit projekt fl. 2.677.929,-. Van dit bedrag wordt door de Kamer goedgekeurd een bedrag van fl. 2.624.494,-, zijnde de door de Wegenbouw Combinatie Sasaki gedeclareerde termijnen van de aanneemsom (incl. fl. 28.812,- meerwerk). Door de Kamer worden afgekeurd de volgende uitgaven:

a. D.O.W. declaraties	fl. 45.676,-
b. Advertentiekosten	" 80,-
c. Bouwrente	" 919,-
d. Grondonderzoek, niet in projektdossier opgenomen	" 6.760,-
	fl. 53.435,-

E. Verklaring van de Algemene Rekenkamer Aruba.

Ter voldoening aan het bepaalde in art. 5 lid 2 van de "Beheers- en Bestuursregelen Meerjarenplan Nederlandse Antillen", zoals gegeven bij Publicatieblad 1981 no. 156, verklaart de Algemene Rekenkamer Aruba met betrekking tot de tot en met 1985 in het kader van het Meerjarenplan Nederlandse Antillen door het eilandgebied Aruba verantwoorde uitgaven, het volgende:

- zij gaat akkoord met uitgaven tot een bedrag van	fl. 266.546.142,
- zij schort haar oordeel op over uitgaven tot een bedrag van	fl. 23.631.288,
- zij gaat niet akkoord met uitgaven tot een bedrag van	fl. 26.973.194,
	fl. 317.150.624,

Aruba, 20 april 1989.

ALGEMENE REKENKAMER ARUBA.

Drs. R. Henriquez,
Voorzitter.

W. van 't Sant, R.A.
Secretaris.

Totaal overzicht uitgaven t/m 1985 Meerjarenplan Nederlandse Antillen, projecten Aruba

BIJLAGE

Bedragen in NAf.

Fase		Omschrijving	Goedgekeurde financiering	Uitgaven t/m 1982	Uitgaven 1983-1985	Uitgaven t/m 1985	Goedgekeurd t/m 1985	Opgeschort t/m 1985	Afgekeurd t/m 1985	Jaar van overdracht
1/2	C.1	Diverse projecten		105.146.848	-	105.146.848	102.760.932	-	2.385.916	1983
3	C.2	Ziekenhuis	13.761.971	19.669.589	4.925	19.674.514	13.761.971	-	5.912.543	1983
	C.3	Verhoging bedrijfszekerheid centrale	8.758.570	8.855.935	-	8.855.935	8.355.498	-	500.437	1983
	C.1	Verbetering binnenhaven O.	1.400.000	1.430.936	-	1.430.936	1.303.847	-	127.089	1983
	C.1	Afgeronde projecten		30.385.923	-	30.385.923	20.340.267	-	10.045.656	1983
	D.1	Waterfabriek	16.271.479	12.031.221	10.375.103	22.406.324	-	21.812.614	593.710	
	D.2	Renovatie The Village	23.403.100	1.506.313	6.871.662	8.377.975	6.339.537	1.818.674	219.764	
		Totaal fase 3		73.879.917	17.251.690	91.131.607	50.101.120	23.631.288	17.399.199	
I. 1977	C.1	500 volkswoningen	2.246.586	2.308.367	-	2.308.367	2.246.586	-	61.781	1983
I. 1978	C.4	Verbetering watervoorziening Oranjestad	4.865.000	2.247.254	-	2.247.254	2.043.909	-	203.345	1983
	C.5	Verbetering watervoorziening Savaneta	2.320.000	1.966.368	127.449	2.093.817	2.039.196	-	54.621	1985
	C.1	Windtunnel onderzoek hotels	77.399	77.399	-	77.399	77.399	-	-	1983
	D.3	Containerhaven	45.600.000	98.834	44.757.635[1]	44.856.469	41.944.674	-	2.911.795	
	D.4	Vrachtgebouw luchthaven	3.850.000	1.373.321	2.707.933	4.081.254	3.820.408	-	260.846	
		Totaal interimfase 1978		5.763.176	47.593.017	53.356.193	49.925.586		3.430.607	
I. 1979	C.6	500 zelfbouwwoningen		13.500.000	-	13.500.000	13.500.000	-	-	1983
	C.7	Telefoonproject	13.671.692	13.671.692	-	13.671.692	13.671.692	-	-	1984
	C.8	Bedrijfsgebouw Vrije Zone	890.500	577.641	181.169	758.810	-	-	758.810	1985
	C.1	Plan luchthaven	150.000	145.000	-	145.000	145.000	-	-	1983
	D.5	Aruba Bus Company	6.400.000	6.678.065	315.240	6.993.305	6.189.000	-	804.305	
		Totaal interimfase 1979		34.572.398	496.409	35.068.807	33.505.692	-	1.563.115	
I. 1980	C.9	Promenade San Nicolas	1.180.000	92.372	1.226.357	1.318.729	1.180.000	-	138.729	1984
	C.10	Kantoorgebouw P.C.C.A.	1.494.000	1.195.382	309.882	1.505.264	1.165.684	-	339.580	1984
		Totaal interimfase 1980		1.287.754	1.536.239	2.823.993	2.345.684	-	478.309	
O. 81/83	C.11	Zelfbouwprojekt, 2e fase	18.000.000	-	18.000.000	18.000.000	18.000.000	-	-	1985
	C.12	Centrale rioolafvoer te Noord	569.250	22.760	609.314	632.074	569.250	-	62.824	1985
	C.13	Revalidatiecentrum Ziekenhuis	1.031.516	855.393	400.918	1.256.311	1.031.516	-	224.795	1985
	D.6	Psychiatrische afdeling algemeen ziekenhuis	3.300.188	73.424	4.166.309	4.239.733	2.962.987	-	1.276.746	
	D.7	Wachtershuis Hudishibana	420.920	-	381.228	381.228	344.761	-	36.467	
	D.8	Renovatie Aruba Palm Beach H.	127.534	-	127.534	127.534	127.534	-	-	
	D.9	Infrastructuur Toeristenzone Aruba	8.000.000	-	2.677.929	2.677.929	2.624.494	-	53.435	
		Totaal overgangsfase 1981/1983		951.577	26.363.232	27.314.809	25.660.542		1.654.267	
		TOTAAL GENERAAL		223.910.037	93.240.587	317.150.624	266.546.142	23.631.288	26.973.194	

1) Bij het projekt Containerhaven zijn de uitgaven over de periode 1981 t/m 1985 in dit overzicht verwerkt.